

Boeren de Biesbosch uit

Vanuit hun hooggelegen appartement middenin Hardinxveld-Giessendam kunnen de heer en mevrouw Kadijk de Biesbosch nog wel zien liggen. Maar hun voormalige huis op een eiland in de Biesbosch, in de Polder Kort en Lang Ambacht, dat staat er niet meer. Het was wel wennen, van altijd boodschappen doen met het bootje, tot zo je voordeur uitstappen de winkel in, maar uiteindelijk bevalt het ze eigenlijk best, zo in het dorp. Maar ze gaan nog regelmatig kijken, in de polder, en dat blijft toch raar.

— Marjel Neeffes

“Ik heb het huis gebouwd zien worden in 1937, en nu heb ik gezien dat het afgebroken is”, zo vertelt de heer Kadijk. “Vóór 1936 was het een uiterwaardenpolder, waar gehooïd werd als voer voor de paarden in het dorp. In de jaren dertig konden pachters zich inschrijven, en toen zijn mijn vader en mijn oom vanuit Roodeschool in Noord-Groningen hier naar de Biesbosch gekomen. Ze hebben het grasland gescheurd en zijn met akkerbouw begonnen. In het kader van de werkverschaffing is de hele polder toen gedraïneerd en ons erf is opgehoogd tot 4 meter boven NAP. Dat erf was dan ook het enige dat in 1953 droog bleef, want de dijk was op vier plaatsen doorgebroken en het water stond tot 30 centimeter onder de terp.

Er was al wel een paar jaar sprake van misschien natuurontwikkeling in onze polder, maar pas toen ze na het hoogwater van 1995 veel klei nodig hadden om de dijken op te hogen, waren wij echt aan de beurt. Mijn zoon, met wie ik een maatschap had, is toen schadeloos gesteld en heeft nu een akkerbouwbedrijf in de Prinsenvlakte, tegen de Dordtse Biesbosch. Hij is best tevreden met zijn nieuwe bedrijf.

Maar de polder, tja, dat vind ik niks. Het staat vaak grotendeels onder water, en als het droog is, komen er wel ganzen rusten, maar voor het gras gaan die toch liever naar de Alblasserwaard. We zagen altijd veel reeën, en in de schuur hadden we kerkuilen en vleermuizen, maar toen we er laatst waren was er geen dier te zien, geen vogel te horen. Staatsbosbeheer heeft er natuur bij, dat wel, maar ik vind het er niet mooier op geworden.”

foto Marjel Neeffes

De heer Kadijk bij zijn nieuwe huis.

Foto's rechts: de heer Kadijk voor zijn voormalige woning in Polder Kort en Lang Ambacht, en de heer Kadijk met dochter en kleinkinderen in zijn bootje.

foto's familie Groeneveld

foto's familie Kadijk

Het voormalige huis op palen op het eiland in de Biesbosch, en Henk en Agnes Groeneveld bij hun huidige tijdelijke huis op een 'eilandje' in Hardinxveld-Giessendam, foto onder.

foto Marjel Neeffes

Op datzelfde eiland woonden Henk en Agnes Groeneveld met Henks ouders, in het deel met de prachtige naam 'De Ruigten bezuiden de Pereboom'. Zijn ouders wonen er nog steeds in de woning uit 1937. Henk en Agnes zijn een nieuw akkerbouwbedrijf begonnen in Dussen, waar ze bezig zijn met de bouw van een huis. Hun huis op palen op het eiland is inmiddels afgebroken, en in de tussentijd wonen ze in een burgerwoning op een mini-eilandje in Hardinxveld-Giessendam.

“Het was een paradijsje daar”, zo vertelt Henk Groeneveld met heimwee in zijn stem. “Echte rust, de postbode kwam per boot, en we hadden de rivier en een strandje voor de deur. We komen er nog bijna dagelijks. Ik ging altijd met de boot naar school. Alleen bij dichte mist konden we niet varen, te gevaarlijk met die grote schepen die ons bootje op de radar niet konden zien. En ik kon nooit nablijven, want mijn vader zat ons in zijn bootje op te wachten.

Het was prachtige grond. We verbouwden graan, graszaad en suikerbieten. Aardappels kon niet, want we moesten alles per boot vervoeren en aardappels kun je niet storten. Toen de plannen voor de afgraving rond waren, maar de werkzaamheden nog niet begonnen, hebben wij nog een paar jaar geboerd, ook op de grond van de andere boeren. Het deed wel pijn aan mijn boerenhart dat die mooie grond afgegraven werd voor de dijkverzwaring.

We waren indertijd ook al bezig met het opbouwen van een veestapel van zoogkoeien, want we hadden het natuurgebied graag willen beheren, maar dat ging helaas niet door. Staatsbosbeheer wilde maar één boer voor de hele Biesbosch die zijn koeien her en der zette, een grote boer uit Breda, zodat ze maar met één persoon contact hoefden te houden. Mijn vader zorgt nu voor de koeien van die boer, maar het was natuurlijk veel mooier geweest als het onze eigen koeien waren geweest, en wij daar echt beheerder hadden kunnen zijn. Dan hadden we ook meer armslag gehad om vandalisme van jeugd met bootjes in toom te houden, want dat is nu echt een probleem.

Maar het is wel mooi geworden hoor. Je ziet het proces, eerst stekels, distels, dan andere planten, en er zijn al visarenden en zeearenden gesignaleerd. Ja, Staatsbosbeheer doet het op zich wel goed, alleen jammer dat wij er geen functie in hebben. Zo ging dat toen, tien jaar geleden. Nu is de stemming anders, met boerennatuurbeheer, misschien dat ze nu een andere keuze gemaakt zouden hebben.”◆

